

*Bigarren Lehendakariordea eta Ekonomia, Lan eta Enpleguko Sailburua
Vicelehendakari Segundo y Consejero de Economía, Trabajo y Empleo*

AGINDUA, 2025EKO URTARRILAREN 21EKOA, BIGARREN LEHENDAKARIOEDE ETA EKONOMIA, LAN ETA ENPLEGU SAILBURUARENA, HEZKUNTZA SAILEKO UNIBERTSITATEZ KANPOKO HEZKUNTZA PUBLIKOKO IKASTETXEETAKO, SUKALDE ETA GARBIKETA ZERBITZUKO ETA HAURRRESKOLAK PARTZUERGOKO HAUR-ESKOLETAKO LANGILEEI DEITUTAKO GREBAN GIZARTEARENTZAKO EMAN BEHAR DIREN EZINBESTEKO ZERBITZUAK MANTENDUKO DIRELA BERMATZEN DUENA.

LAB, STEILAS, ELA eta CCOO sindikatuek grebara deitu dituzte Hezkuntza Saileko unibertsitatez kanpoko hezkuntza publikoko langileak, sukalde eta garbiketa zerbitzuko langileak eta Haurreskolak partzuergoko langileak 2025eko urtarrilaren 22, 23, 28, 29, 30 eta 31n eta 2025eko otsailaren 12, 13, 19, 20, 26 eta 27an, lanaldi osoan.

Grebarako deialdiaren helburua Lan Agintaritzari bidalitako jakinarazpenean jasota dago, eta hasitako espedientearen jasota dago.

Espainiako Konstituzioak, 28.2 artikuluan, langileen greba-eskubidea aitortzen du, egungo zuzenbideko estatu sozial eta demokratikoa eratzen duten oinarriko eskubideetako bat den aldetik.

Beraz, greba egiteko eskubidea erabiltzeak talka egin dezakeenez herritarren gainerako oinarriko eskubideekin, Konstituzioaren 28. eta 37. artikuluetan xedatutakoarekin bat etorritik, ezinbestekoa da neurri egokiak hartzea komunitatearentzako funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela ziurtatzeko, ez dadin edukirik gabe geratu gatazkan dauden oinarriko eskubideetako bat bera ere.

Argi dago oinarriko eskubideak murrizten dituen edozein neurriren konstituzionaltasuna proportzionaltasun-printzipioak zehaztu behar duela, eta printzipio hori gainditu egiten dela neurriak Konstituzio Auzitegiak ezarritako hiru betekizun edo baldintza betetzen ez baditu (122/1990 KAE, 123/1990 KAE, 8/1992 KAE eta 123/2003 KAE):

1. Egokitasun-judizioa. Haren aplikazioak proposatutako helburua lor dezake.
2. Premia-judizioa. Egoera ikusita, ez dagoela neurri egokiagorik eraginkortasun bereko helburu hori lortzeko.
3. Proportzionaltasun-judizioa. Emandako neurria edo konponbidea haztatua edo orekatua izatea, haren aplikaziotik interes orokorrerako onura edo abantaila gehiago eratortzen direlako gatazkan dauden beste ondasun edo balore batzuei kalteak baino.

Horregatik, grebalarien eskubidea mugatu egin beharko da – amore eman beharko da, Konstituzio Auzitegiaren hitzetan –, baldin eta beren interesak defendatzeak kalte larriagoa eragiten badie komunitateari, funtsezko zerbitzuaren hartzaileari edo prestazioa jasotzeko eskubidearen titularrari, beren errebindikazio edo uziak baino.

Denbora-eremuari dagokionez, 2025eko urtarrilaren 22, 23, 28, 29, 30 eta 31rako eta 2025eko otsailaren 12, 13, 19, 20, 26 eta 27rako deitutako greba da, lanaldi osoan.

Jardueraren eremuari dagokionez, grebak Hezkuntza Saileko unibertsitatez kanpoko hezkuntza publikoko ikastetxeetako, Sukalde eta Garbiketa Zerbitzuko eta Haurreskolak Partzuergoko haur-eskoletako langileei eragiten die.

Hezkuntzarako eskubidea oinarrizko eskubidea da, Konstituzioaren 27. artikuluan aitortua. Eskubide hori, zentzu zabalean ulertuta, pertsonen bizitzan zehar hedatzen da, eta, ondorioz, bizitzako lehen urteak ere barnean hartzen ditu. Izan ere, urte horietan beharrezkoa da hezkuntza-zerbitzua ematea, haurren garapen integrala ahalbidetzeko.

Haur-eskolei dagokienez, funtsezko zerbitzua da, bai hezkuntzarako oinarrizko eskubidearen ikuspegitik (Konstituzioaren 27. artikuluan aitortua), bai lana eta familia uztartzeari eragiten dion ikuspegitik, lan-eskubideari lotuta baitago, gizarte-harremanen bilakaeraren aurrean gaudelako, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiaren 2009ko urriaren 28ko Epaiak adierazi zuen bezala.

Jokoan dauden eskubideen funtsezkotasuna bermatuko duten gutxieneko zerbitzuak ezartzeari dagokionez, ikastetxeak irekitzea nahitaezkoa da ikasleak sartzeko, eta beharrezkoa grebarekin bat egiten ez duten langileek lanerako duten eskubidea baliatzeko, Konstituzioaren 35. artikuluan aitortua. Hori dela eta, gobernu-agintaritzak gutxieneko zerbitzutzat jotzen du ikastetxeetarako eta lotutako eraikinetarako sarbide-kontrola bermatzea, gutxienez grebarako eskubidea ez baliatzea erabakitzen duten langileen eta ikasleen sarbidea zaintzeko, ikastetxeak ireki ezean erabat eta justifikaziorik gabe eragotziko bailitzateke lanerako eta hezkuntzarako eskubide korrelatiboa.

Unibertsitatez kanpoko ikastetxeak irekitzeko beharizan bakarra ez da «ikastetxea irekitzea» jarduera material gisa; aitzitik, irakaskuntza-egitekoaren edo jardueraren ezinbesteko «funtzionamendu-errutinak» gauzatu behar dira, ikastetxe horietan instalazioak edo materialak zaintzeko eta ikasleak zaintzeko egiten direnen artean; izan ere, ikastetxe haietara ikasle adingabeak joaten direnez, berebiziko arreta eskatzen da ekiditeko modukoak diren arriskuak ezabatzeko edo murrizteko, instalazioak behar bezala edukiz eta mantenduz, baita zaintzeko eta kontrolatzeko lanak eginez. Horren ondorioz, ikastetxe horietan, gutxieneko zerbitzu gehigarri gisa, aginte- eta/edo zuzendaritza-ahalmena duten pertsonak egotea ezarri beharko da, prebentzio eta segurtasunerako arreta ikastetxe haietara joaten diren adingabeentzat ikuspuntu objektibo batetik arriskutsuak izan litezkeen guneetara zuzentzeko ardura beren gain hartu dezaten.

Aipatutako inguruabar horiek guztiek Agindu honetan zehazten diren gutxieneko zerbitzuak ezartzen dituzte, eta, horrela, gatazkan dauden eskubideen funtsezko edukia bateragarri egiten saiatzen dira.

Horregatik guztiagatik, deitutako grebaren kasuan, lan-agintaritza honek egokitzen jotzen du zuzendaritza-taldeko pertsona bat eta mendekoen plantillako pertsona bat ezartzea goizeko txandarako eta beste bat arratsaldeko txandarako, grebaren eraginpeko ikastetxe guztietan, ikastetxeetara sartzeko kontrola bermatzeko, ikastetxe bakoitzeko eta atxikitako eraikin bakoitzeko.

Bestalde, lehen adierazi den bezala, unibertsitateaz kanpoko ikastetxeak irekitzeak, «ikastetxea irekitzeko» jarduera materialak ez ezik, irakaskuntza-funtzioan edo -jardueran behar-beharrezkoak diren (eta gutxieneko zerbitzuen izaera murriztaileak eskatzen dituen) «funtzionamendu-errutinak» ere eskatzen ditu, instalazio edo elementu materialei eta horietan ematen diren zaintza- eta zaintza-elementuei dagozkienak.

Ikastetxeetan zaintza- eta zaintza-eginkizunak betetzen direla bermatzeko, lan-agintaritza honek egokitzen du hezkuntza-etapak bereiztea. Ikasleen segurtasuna bermatu ahal izateko, bereziki haur eta lehen hezkuntzako ikastetxeentzat eta hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleak dituzten ikastetxeentzat, ikasleen heldutasun-maila hartu behar da kontuan. Adinaren arabera, ikasleek zaintza- eta kontrol-maila handiagoa edo txikiagoa behar dute, eta eman behar zaizkien zainketa integralek intentsitate desberdina izan behar dute.

Bereizketa hori, heldutasun-mailan eta ikasleen zaintza- eta zaintza-beharrizanetan oinarritua adinaren arabera, 2019ko urtarrilean, martxoan, apirilean, maiatzean, azaroan eta abenduan deitutako grebetan erabili zen, Gizarte Ekimeneko Irakaskuntzaren sektorean, eta Lan Agintaritza hau behartu zuten ezartzen ziren gutxieneko zerbitzuak birplanteatzera, ikasleen segurtasuna bermatze aldera, bereziki haur eta lehen hezkuntzako ikastetxeetarako eta hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasleak dituzten ikastetxeetarako. Hori guztia 2019ko urtarrilaren 15eko Aginduan jaso zen, eta hurrengo deialdietan emandako aginduetan mantendu zen. Agindu horietako bi, zehazki 2019ko urtarrilaren 15eko Agindua eta 2019ko martxoaren 7ko Agindua, errekurritu egin ziren Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusian, eta hark, ekainaren 26ko 327/2019 Epaian (59/2019 Administrazioarekiko Auzi Errekurtso Arrunta eta 62/2019 Errekurtso Metatua) eta irailaren 10eko 361/2019 Epaian (177/2019 Babes Jurisdikzionalako Administrazioarekiko Auzi Errekurtsoa), ezetsi egin zituen errekurtsuak, eta berretsi egin zituen aipatu ditugun aginduak.

Hala, Haur Hezkuntzako 1. zikloko (0-2 urte), 2. zikloko (3-5 urte) eta Lehen Hezkuntzako (6-11 urte) etapetan, beharrezkotzat jotzen da gutxieneko zerbitzu horiek areagotzea, aipatutako etapetan ikastetxe bakoitzean matrikulatutako ikasle-kopuruaren arabera, ikasleen segurtasuna eta osasuna bermatu ahal izateko.

Aipamen berezia merezi dute hezkuntza bereziko kideek. Egoera bereziak direla-eta, desgaitasuna eta mendetasun-maila handia duten pertsonak laguntza orokorra behar duten ikasleak joaten dira zentro horietara. Laguntza horiek oso arreta indibidualizatua eta baliabide intentsibo eta jarraituak behar dituzte. Horregatik, ikastetxe horiei datzekien babes-funtzioa babesteko, beharrezkotzat jotzen da gela horietan egon ohi diren langileen % 50 egotea.

Garbiketa-zerbitzuari dagokionez, greba-deialdiak eragindako ikastetxeetan pertsonak, haurrak, egunaren zati handi batean egoten direnez, neurriak hartu behar dira zentro horietan higiene- eta osasungarritasun-baldintza minimoak ematen direla bermatzeko, haien osasuna, hazkundera eta garapena arriskuan jar ez daitezten.

Garbiketako langileen gutxieneko zerbitzuak zehazterakoan, kontuan hartu behar da eragindako ikastetxeetara Haur Hezkuntzako ikasleak joaten direla, eta, horretarako, funtsezkoa da higiena bereziki zaintzea, kontuan hartuta oso haur txikiak direla, 6 urtera artekoak, eta higienari buruzko ezagutza-gaitasun txikiagoa dutela. Horretarako, egokitzen da greba honetan gutxieneko zerbitzuak ezartzea, osasuna arriskuan jarriko ez duten gutxieneko higiene- eta osasungarritasun-baldintzak bermatzeko, hezkuntza-etapen arabera maiztasun eta ehuneko desberdinekin.

Sukalde-zerbitzuari dagokionez (janaria prestatzeaz, horren aurkezpenaz, sukaldeko eta jantokiko tresnak garbitzeaz eta sukalde- eta jantoki-instalazioak garbitzeaz arduratzen da), jantoki-zerbitzua bermatzeko neurriak hartu behar dira, ikasleei eguerdian bazkaria erabat ez kentzeko.

Sukaldeko langileen gutxieneko zerbitzuak zehazterakoan, era berean, eskola-jantokien izaera soziohezitzailea, eskola-jantokien faltaren eraginpean egongo liratekeen ikasleek behar duten arreta integrala eta denbora-eremua (lanaldi osoa) haztatu beharko dira. Beraz, jantoki-zerbitzua bermatuko da, erraz eta erraz elaboratzen diren elikagaiak prestatuz. Horretarako, egokitzat jotzen da greba honetan gutxieneko zerbitzutzat ezartzea sukaldaritzako langileen %10aren baliokidea den ehunekoa.

Ukitutako eskubideen funtsezko izaeraren ondoriozko zerbitzu horien funtsa — hezkuntza eta haurren eta nerabeen babes eta garapen integralarekin zerikusia dutenak — Estatuko araudian ere islatzen da, hala nola Adingabearen Babes Juridikoari buruzko urtarrilaren 15eko 1/1996 Lege Organikoan, Kode Zibila eta Prozedura Zibilaren Legea partzialki aldatzen dituenean, eta Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuan, Haurrak eta Nerabeak Zaintzeko eta Babesteko otsailaren 18ko 3/2005 Legean. Sukalde-zerbitzuaren funtsezkotasunari dagokionez, jantoki-zerbitzuaren zati gisa, Auzitegi Gorenaren jurisprudenziak berretsi du: Auzitegi Gorenaren 1994ko maiatzaren 20ko epaia eta Auzitegi Gorenaren 2009ko apirilaren 14ko epaia. Epai horietako lehenengoak ezartzen duenez, «ikasleei eguerdiko bazkaria erabat kentzeak osasunerako eta hezkuntzarako eskubide konstituzionalak urratzen ditu». Era berean, Euskal Autonomia Erkidegoko Justizia Auzitegi Nagusiak, lurralde-deialdien aurrean, funtsezko izaera hori aitortu du; ikus horri buruzko 2010eko abenduaren 22ko eta 2011ko urtarrilaren 13ko epaiak.

Eremu horretan bertan, Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Saileko lan-kontratuko langileek, sukalde eta garbiketa zerbitzua ematen dutenek, greba-eskubidea egikaritu berri dute, eta 2022ko martxoaren 25eko, 2022ko azaroaren 21eko eta 2022ko abenduaren 12ko aginduak eman dira.

Nahiz eta orduan agindutako gutxieneko zerbitzuak ez diren deialdi honetako gutxieneko zerbitzuak finkatzeko premisa juridiko loteslea – doktrina konstituzionalak galarazitako inferentzia –, aukera ematen dute egiaztatzeko zer eragin positibo edo negatibo izan dituzten, deialdi horietako gutxieneko zerbitzuek ezarritako babesei dagokienez, agindu honek babestu nahi dituen eskubide eta ondasun konstituzionaletan – grebarena barne –. Horregatik, agindu honek orduan emandako gutxieneko zerbitzuei eusten die.

Gobernu Agintaritzari gai honetan eskumen eksklusiboa esleitzeak bermatu nahi du greba-eskubidearen erabilerak izan behar dituen mugak Zuzenbidearen arabera baino ezin izango direla ezarri, oinarrizko beste eskubide batzuk betetzera bideratutako funtsezko zerbitzu jakin batzuei eustearren, eta gobernatzeko erantzukizuna eta ahala duenak bakarrik.

Hori dela eta, Lan Harremanei buruzko Errege Lege-Dekretuaren (martxoaren 4ko 17/1977 Errege Lege-Dekretuaren) 10.2. artikulua aitpatzen duen prozedura hasi da, eta entzunaldia eman zaie ukitutako aldeei, enpresa-elkarteei eta sindikatuen ordezkariari, baita Foru Aldundiari ere, alegazioak egin ditzaten gizartearentzako funtsezkoak diren zerbitzu hauek bermatzeko beharizanari buruz, bai eta, hala badagokio, estali beharreko gutxieneko zerbitzuak proposa ditzaten ere.

Ekonomia, Lan eta Enplegu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen azaroaren 5eko 323/2024 Dekretuaren 3. artikulua titularrari esleitzen dizkio ekainaren 23ko 18/2024 Dekretuak (Euskal Autonomia Erkidegoaren Administrazioari sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituena eta horien egitekoak eta jardun-arloak finkatzen dituena) lan-legeria betearaztearen arloan bereganatutako eskumenak. Zehazki, 2.b) apartatua: zerbitzu publikoak edo premia aitortua eta atzeraezina duten zerbitzuak ematen dituzten enpresa, erakunde eta instituzioei eragiten dieten greba-eskubidea egikaritzen den kasuetan, erkidegoaren funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela bermatzeko behar diren bermeak ezartzeko eskumena.

Horregatik guztiagatik, Horregatik guztiagatik, bigarren Lehendakariordeak eta Ekonomia, Lan eta Enplegu Sailburuak, Eusko Jaurlaritzaren ordezkariak hartuta, honako hau

EBAZTEN DU:

Lehen. - Unibertsitatez kanpoko hezkuntza-sistema publikoko langileek, garbiketako eta sukaldeko langileek eta Haurreskolak Partzuergoko langileek 2025eko urtarrilaren 22, 23, 28, 29, 30 eta 31rako eta 2025eko otsailaren 12, 13, 19, 20, 26 eta 27rako (lanaldi osoan) greba-eskubidea baliatzeko, ondoren zehazten diren gutxieneko zerbitzuei eutsi beharko zaie:

A. Unibertsitatez kanpoko hezkuntza-sistema publikoko langileak (2025eko urtarrilaren 22an eta 23an eta otsailaren 26an eta 27an):

1. Grebak eragindako ikastetxe guztietan, ikastetxeetara sartzeko kontrola bermatzeko, ikastetxe bakoitzeko eta atxikitako eraikin bakoitzeko: zuzendaritza-taldeko pertsona 1 eta mendekoen plantillako pertsona 1 goizeko txandarako eta beste bat arratsaldeko txandarako, halakorik balego.

2. Babes-funtzioa babesteko, 1. paragrafoan ezarritako zerbitzuei honako hauek gehituko zaizkie:

2.1. Irakasle bat hezkuntza-etapa bakoitzeko (Haur Hezkuntza, Lehen Hezkuntza, DBH, Batxilergoa eta Lanbide Heziketa).

2.2. Haur Hezkuntzako 1. zikloko eta 2. zikloko etapetan eta Lehen Hezkuntzako etapan, etapa bakoitzean matrikulatutako 100 ikasletik aurrera, irakasle bat gehituko da dagokion etapa bakoitzean. 200 ikasletik aurrera, beste irakasle bat, eta horrela, hurrenez hurren, 100 ikasleko.

2.3. Hezkuntza Bereziko ikastetxeetan edo hezkuntza bereziko gela egonkorretan, ikasgeletako ohiko langileen % 50.

B. Garbiketako eta sukaldeko langileak (2025eko urtarrilaren 30ean eta 31n eta otsailaren 19an eta 20an).

1. Garbiketako langileak. Egunero zoruak, piletak, komunak eta bainuak garbituko dira, eta hondakin organikoak bildu eta kenduko dira.

Lan horiek zerbitzu horiek eman ohi dituzten langileen % 50ek egingo dituzte, eta ez dute inoiz eguneroko lanaldia baino lanaldi luzeagoa izango. % 50 pertsona 1 baino gutxiago bada, ezarritako gutxieneko zerbitzua egitera deituta dago; pertsona 1 baino gehiago bada, baina 2 baino gehiago ez badira, gutxieneko zerbitzuak eman behar diren denbora zehazteko kalkulua zerbitzuko langileen ohiko lanaldia kontuan hartuta egin beharko da.

2. Sukaldeko langileak. Jantoki-zerbitzua bermatuko da, eta, horretarako, erraz eta erraz elaboratzen diren elikagaiak prestatuko dira Hezkuntza Saileko lan-kontratuko langileek sukaldaritza-zerbitzua ematen duten ikastetxeetan bertan. Aurreko eginkizunak sukaldeko langileen % 10ek beteko dituzte. % 10 pertsona 1 baino gutxiago bada, ezarritako gutxieneko zerbitzua egitera deituta dago.

C. Haurreskolak Partzuergoko langileak (2025eko urtarrilaren 28an eta 29an eta otsailaren 12an eta 13an).

Haurreskoletara sartzeko kontrola bermatzeko, ikastetxe bakoitzeko koordinatzaile 1 edo haren ordezkari pertsona bat.

Bigarrena. - Dagozkion administrazio-izapideak betez gero, aipatutako zerbitzuak aldatu ahal izango dira grebaren iraupenagatik, edo arrazoi higieniko biosanitarioak edo batbateko ezohiko arrazoiak direla-eta ezinbestekoa baldin bada.

Hirugarrena. – 1. Grebarako eskubidea erabiltzen ez duten langileek emango dituzte lehentasunez aipatutako zerbitzuak.

2. Langileen ordezkariari entzun eta gero, Enpresa Zuzendaritzak izendatuko ditu gutxieneko zerbitzuak bete behar dituzten langileak eta langile horiek, txandaka, bete beharreko eginkizunak. Nolanahi ere, orain arte esandakoak eta aurreko artikuluan nahiz indarreko legedian ezarritako mugak errespetatu beharko dira.

Laugarrena. Agindu honen aurreko apartatuetan bildutako gutxieneko zerbitzuak ezin izango dira aldatu horiek egiteko izendatuta dauden langileen aldaketen edo lanuzteen ondorioz. Halakorik gertatuz gero, legez kontraktatzat joko dira eta horiek egiten dituztenak izango dira erantzule, eta erantzukizuna eskatuko zaie indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren arabera.

Bosgarrena. - Aurreko artikuluetan xedatutakoa gorabehera, greba egiten duten langileen eskubideak, grebari buruzko araudiak aitortzen dituenak, ez dira inola ere murriztuko, ezta grebarako deia egin dutenen eskakizunen izapidetzea eta ondorioak mugatuko ere.

Seigarrena. - Jakinarazten den egunean jarriko da indarrean agindu hau.

Zazpigarrena. - Agindu honen berri eman behar zaie interesdunei, urriaren 1eko 39/2015 Legeak (Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearenak) 40. artikuluan xedatutako moduan; halaber, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 123. eta 124. artikuluetan aurreikusitakoari jarraiki, agindu honen aurka aukerako berraztertze errekurtsua aurkez daiteke lan-agintaritza honetan, hilabeteko epean agindua jakinarazi eta biharamunetik hasita.

Era berean, ebazpenak administrazio-bidea agortzen duenez, horren aurka administrazioarekiko auzi-errekurtsua jarri ahal izango da Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusian, ebazpena jakinarazten denetik 2 hilabeteko epean, Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duen uztailaren 13ko 29/1998 Legean xedatutakoaren arabera.

Vitoria-Gasteizen,

**MIGUEL TORRES LORENZO
BIGARREN LEHENDAKARIORDE ETA
EKONOMIA, LAN ETA ENPLEGU SAILBURUARENA**